

Наступного дня учасники конференції побували в селі Половинкиному біля колишньої садиби родини Світличних, на сільському цвинтарі, де поховані батьки Меланія Іллвіна й Олексій Павлович Світличні, разом із односельцями вшанували їх пам'ять. Була висловлена думка про необхідність створення в рідному селі музею Івана й Надії Світличних. Учасники конференції прийняли звернення до органів місцевого самоврядування в Луганській області, де, зокрема, говориться, що згідно з Указом президента України № 712/2009 "Про відзначення 80-річчя від дня народження Івана Світличного" буде достойно увічнено пам'ять славетних митців. Тому пропонуємо присвоїти ім'я Івана Світличного Половинкинській ЗОШ I-III ступеня, Старобільській районній бібліотеці, створити експозицію в Старобільському районному музеї, спорудити меморіальні дошки на будівлях навчальних закладів, які закінчили Іван та Надія Світличні, найменувати вулиці в місті Луганську, Старобільську, Антрациті, селі Половинкиному.

За підсумками роботи конференції планується видання наукового збірника, до якого ввійдуть не тільки сучасні наукові студії, а й спогади про Івана й Надію Світличних, а що найголовніше – їхні літературні твори, листи, що раніше не публікувалися.

м. Луганськ

Олексій Неживий

ПРИСЛУХАННЯ ДО ПОНЯТІЙНИХ РИТМІВ: ПЕРША ВСЕУКРАЇНСЬКА ВІРШОЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ

21 вересня 2009 року в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася всеукраїнська наукова конференція "Українське віршознавство ХХ – поч. ХХІ століть. Здобутки і перспективи розвитку".

Упродовж попередніх років інститутська кафедра теорії літератури та компаративістики й, зокрема, проф. *Н. Костенко* докладали зусиль для зміцнення традицій аналізу вірша, започаткованих іще в минулому столітті семінарами Володимира Перетца, практикою Миколи Зерова, Бориса Якубського та ін. У 2006 – 2008 рр. були проведені три віршознавчі семінари, присвячені пам'яті Михайла Гаспарова й Галини Сидоренко, а також 90-літтю Ігоря Качуровського. Збірники, видрукувані за результатами цих обговорень, засвідчили, що осмислення художнього світу поезії, доповнене ретельним пошуком ритмічних закономірностей, нині вагоме для літературознавців, лінгвістів і філософів. Водночас дедалі помітнішою стає зацікавленість молодих науковців.

У своїй доповіді голова оргкомітету *Н. Костенко* запропонувала вичерпний огляд становлення віршознавства в Україні.

На пленарному засіданні у спільній статті *М. Гршмана* та *Е. Свенцицької* (Донецьк) порушувалася проблема взаємодії естетики й лінгвістики в аналізі ритмічної композиції поетичних творів. *М. Моклиця* (Луцьк), долучившись до полеміки щодо обґрунтування попередньою доповіддю способів рецепції, удалася до прикметного компаративного прочитання. Матеріал дослідниці "Метрична форма в контексті епохи: по два 4-стопних ямби Т. Шевченка і В. Стуса" окреслив плани розбіжностей в ідіостіях письменників, чії образні системи зазвичай наскрізно споріднюються. Несподівані теоретичні й історичні ракурси обрав також чл.-кор. НАНУ *М. Суліма*. Виступ, присвячений метричній структурі мініатюр Михайла Семенка, ніби на продовження однієї з недавніх статей автора на сторінках "СіСі", вирізняв малоосягнуті орієнталістські акценти у владивостоцькому доробку футуриста.

Подальше озайомлення з доповідями учасників розподілилося на три тематичні цикли. На першому з них – "Семантика ритму" (модератор *М. Моклиця*) – були виголошені розвідки *О. Деркачової* (Івано-Франківськ) "Модельовання семіотичного квадрата у системі неміметричної лірики", *Є. Ветрової-Шлігун* (Київ) "Мир поезії Клеваєва", *І. Даниленко* (Миколаїв) "Віршовий перенос як ритмічний засіб актуалізації семантики Шевченкового "Подражання 11 псалму", *В. Левицького* (Київ) "Різностопний дактиль "Діви Обиди" та його семантика в покоління 1980-х рр.", *О. Москаленко* (Севастополь) "Тематизація мотивів зору та дзеркала в ліриці Федеріко Гарсії Лорки".

Проблеми, котрі стосувалися більшості заявлених матеріалів, було відведено засідання "Вірш і стиль. Вірш і поетика. Метрико-структурні моделі в українській поезії" (вели *Н. Костенко*, *М. Моклиця*, *Е. Свенцицька*). Його учасниками стали *В. Мальцев* (Чернівці) "Віршування Івана Некрашевича", *Н. Гаврилюк* (Київ) "Сонет Олександра Білецького", *Т. Левчук* (Луцьк) "Версифікаційні особливості "Лісової пісні" Л. Українки", *І. Пасько* (Дніпропетровськ) "Особливості метрико-строфічної будови віршів збірки "Ротації" Б.-І. Антонича в контексті сюрреалістичних пошуків автора", *О. Башкірова* (Київ) "Метричний репертуар Романа Скиби (на матеріалі збірки "Хвороба росту)", *К. Козачук* (Київ) "Не спалося, – а ніч, як море..." Т. Шевченка: історія й перспективи інтерпретації", *Г. Савчук* (Харків) "Звільнення духу в поезії В. Стуса "Посоловів од співу сад...", *О. Кицан* (Луцьк) "Строфіка верлібрів Василя Голобородька (на основі збірки "Ми йдемо)", *О. Шаф* (Дніпропетровськ) "Жанрово-стильова своєрідність вінків сонетів Маріанні Кіановської".

У роботі другого циклу слід виокремити й насичений теоретичний діалог у доповідях *В. Соколової* (Луцьк) "Модернізація метричних і строфічних форм у поезії В. Свідзінського" та *А. Тимченко* (Харків) "Ліричний цикл як об'єкт літературознавчого осмислення (на матеріалі художньої циклізації у творчості Володимира Свідзінського)". Обидва названі виступи зосереджуються на досі чи не найдискусійніших галузях віршознавства: строфіці й генології. Їхня зверненість до спадщини знакового модерністичного поета, яка починає помітніше збагачуватися прискіпливими текстологічними реконструкціями, уособила містке "nota bene" для дослідників вірша.

Так само чималий інтерес учасників пробудило повідомлення *Д. Сичинаєви* (Москва) про зарубіжний досвід упорядкування електронного корпусу поетичних текстів, вельми дієвого для версифікаційних вимірів. Таку практику доцільно пов'язувати з масштабним доробком Михайла Гаспарова, зокрема і з рукописами видатного гуманітарія.

На завершальній частині важливого заходу осмислювалася ґрунтовна герменевтична тема. Проблеми "Вірш поетичних перекладів" були присвячені, зокрема, виступи *О. Пустовіта* (Київ) "Опыт интерпретации ронделя Малларме" та *В. Афанасьєвої* (Київ) "Збірка перекладів поезії Івана Драча "Слово": вірш у системі перекладу".

Досить розмаїта програма конференції, здається, парадоксально передала сам ритм привабливої для багатьох науки, по-дослідницькому пошуковий і націлений на осмислення ритму поетичного.

В'ячеслав Левицький